

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGA-PAV / 14183848

Datum 26 november 2014
Betreft Informatie over endosulfan in visvoer

Geachte Voorzitter,

Tijdens het Algemeen Overleg over het voedselschandaal Foppen van 2 oktober 2014 heb ik toegezegd u nader te informeren over endosulfan in visvoer en de ophoging van de normen voor diervoeder in 2012. Zoals opgemerkt tijdens het Algemeen Overleg is endosulfan een gewasbeschermingsmiddel waarvan het gebruik binnen de Europese Unie sinds 2005 niet meer is toegestaan.

Door het (historische) gebruik van endosulfan kunnen restanten nog steeds in grondstoffen voor diervoeders aanwezig zijn. Contaminatie van diervoeders is daardoor niet geheel te voorkomen. Voor diervoeders zijn op Europees niveau dan ook maximumgehalten (normen) voor endosulfan vastgesteld in de Richtlijn inzake ongewenste stoffen in diervoeding¹. De maximumgehalten zijn zo laag mogelijk vastgesteld om de volksgezondheid, diergezondheid en het milieu te borgen, en zijn mede gebaseerd op een risicobeoordeling door de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA). Aangezien vissen gevoelig zijn voor endosulfan, liggen de normen voor visvoer lager dan voor diervoeders voor andere diersoorten.

In 2012 werd het in het kader van verduurzaming van de viskweek wenselijk geacht om op Europees niveau visolie in voeder voor zalm te vervangen door plantaardige oliën. Deze verduurzaming was alleen mogelijk indien het maximumgehalte voor endosulfan in voeder voor zalm in de Europese Richtlijn inzake ongewenste stoffen in diervoeding werd verruimd. De normen voor endosulfan in diervoeders voor zalm zijn daarom in 2012 met een Europese Verordening verhoogd². Deze verruiming in het kader van duurzaamheid kon alleen worden doorgevoerd omdat er geen risico's ontstonden ten aanzien van de volksgezondheid en de diergezondheid.

---

¹ Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 mei 2002 inzake ongewenste stoffen in diervoeding

² Verordening (EU) Nr. 744/2012 van de Commissie van 16 augustus 2012 tot wijziging van de bijlagen I en II bij Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumgehalten voor arseen, fluor, lood, kwik, endosulfan, dioxinen, *Ambrosia* spp., diclazuril en lasalocide A natrium en actiedrempels voor dioxinen

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Ons kenmerk
DGA-PAV / 14183848

Ik ben mij overigens niet bewust van enig gebruik van endosulfan in Noorwegen. Noorwegen maakt onderdeel uit van de Europese Economische Ruimte. Met betrekking tot endosulfan gelden dezelfde verboden en normen als binnen de Europese Unie.

(w.g.) Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken